

Lazeriu indukuoti pažeidimai optiniuose elementuose

Darius Mikšys

B4

2004

Turinys

● Sąvokos

● Pažeidimų mechanizmai

- Griūtinė jonizacija
- Netiesinė fotojonizacija
- Priemaišinė sugertis

● Registravimas

● Pažeidimo slenkstį įtakojuojantys parametrai

● Akumuliacinis efektas

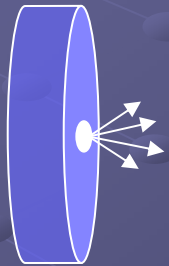
● Atsirandantys reiškiniai

Sąvokos

- Pažeidimas – bet koks negrįžtamas optinio elemento struktūros pakitimas

Sąvokos

- Pažeidimo slenkstis – didžiausias lazerio spinduliuotės energijos tankis, kuriam esant optinis elementas lieka nepažeistas

20 mJ/cm²

Sąvokos

- “1 on 1” pažeidimo slenkstis
- “S on 1” pažeidimo slenkstis

Sąvokos

Energijos tankis

$$H = \frac{Q}{A_{eff}}$$

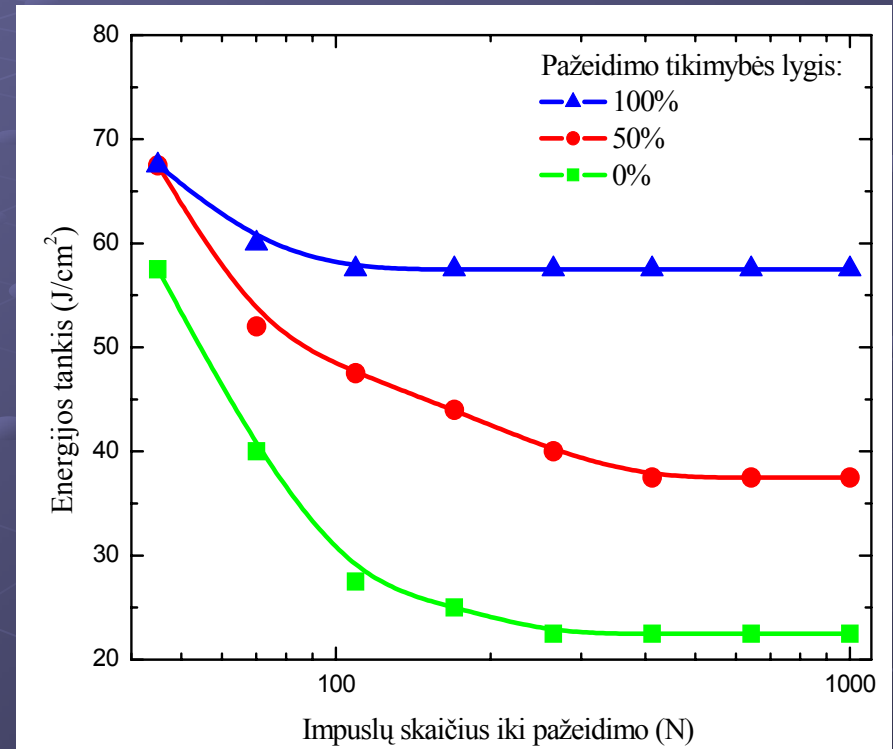
Efektyvusis pluošto plotas

$$A_{eff} = \frac{1}{4} \pi d_{100}$$

$$A_{eff} = \frac{1}{8} \pi d_{86,5}$$

Sąvokos

● Charakteringoji pažeidimų kreivė – tai kreivė, parodanti, kokį energijos tankį dar gali “atlaikyti” optinis elementas esant tam tikram impulsų skaičiui

Mechanizmai

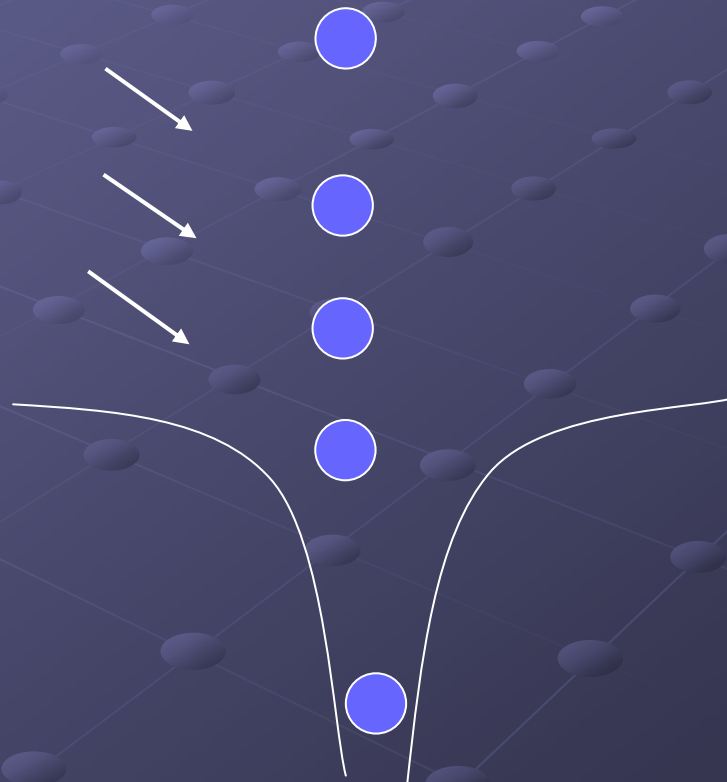

Griūtinė jonizacija

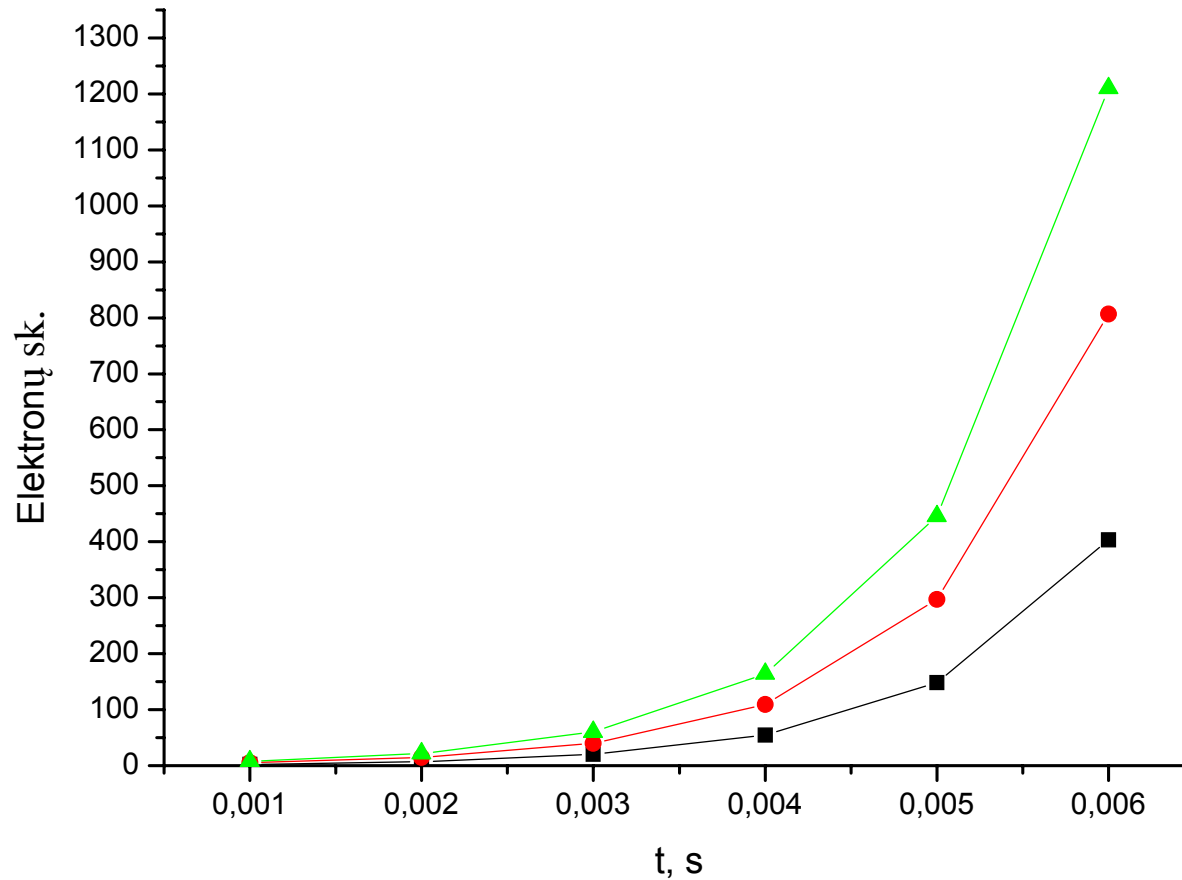
$$n\hbar\omega \geq E_g$$

$$\frac{dN}{dt} = \eta N$$

$$N = 10^{18} \text{ cm}^{-3}$$

Griūtinė jonizacija

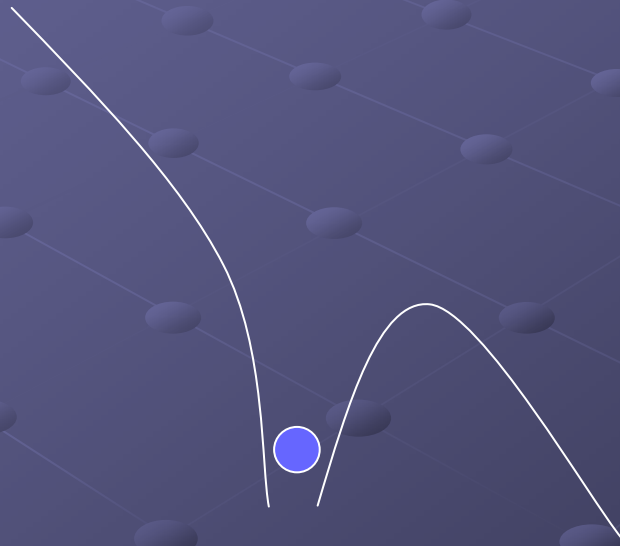

Netiesinė fotojonizacija

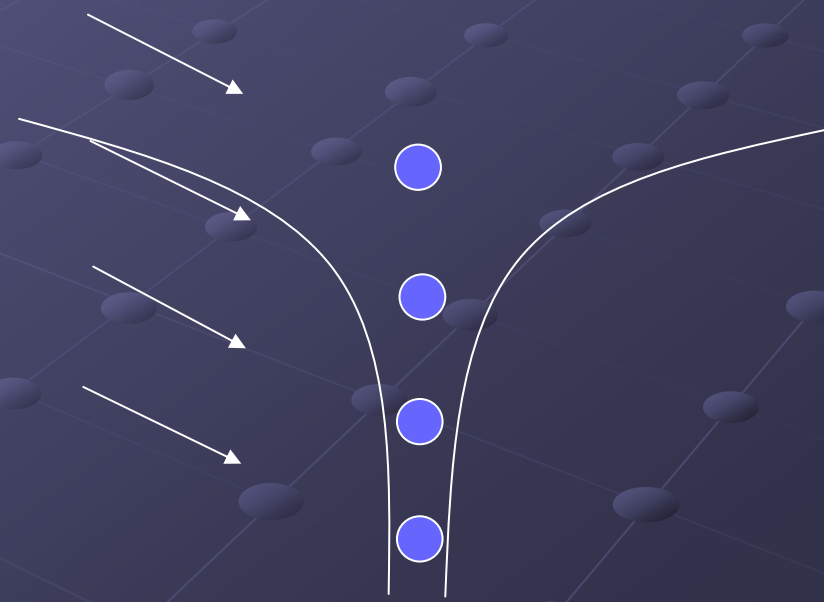
- Daugiafotonė jonizacija
- Tunelinė jonizacija

Netiesinė fotojonizacija

Tunelinė jonizacija

Daugiafotonė jonizacija

Netiesinė fotojonizacija

$$\gamma = \frac{\omega}{e} \left[\frac{mcn\varepsilon_0 E_g}{I} \right]^{1/2}$$

ω – spinduliuotės dažnis

e ir m – redukuoti krūvis ir masė

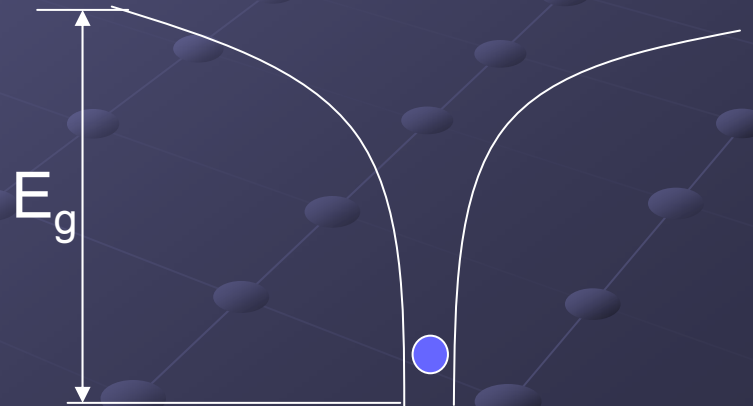
ε_0 – dielektrinė konstanta

I – lazerio intensyvumas fokuse

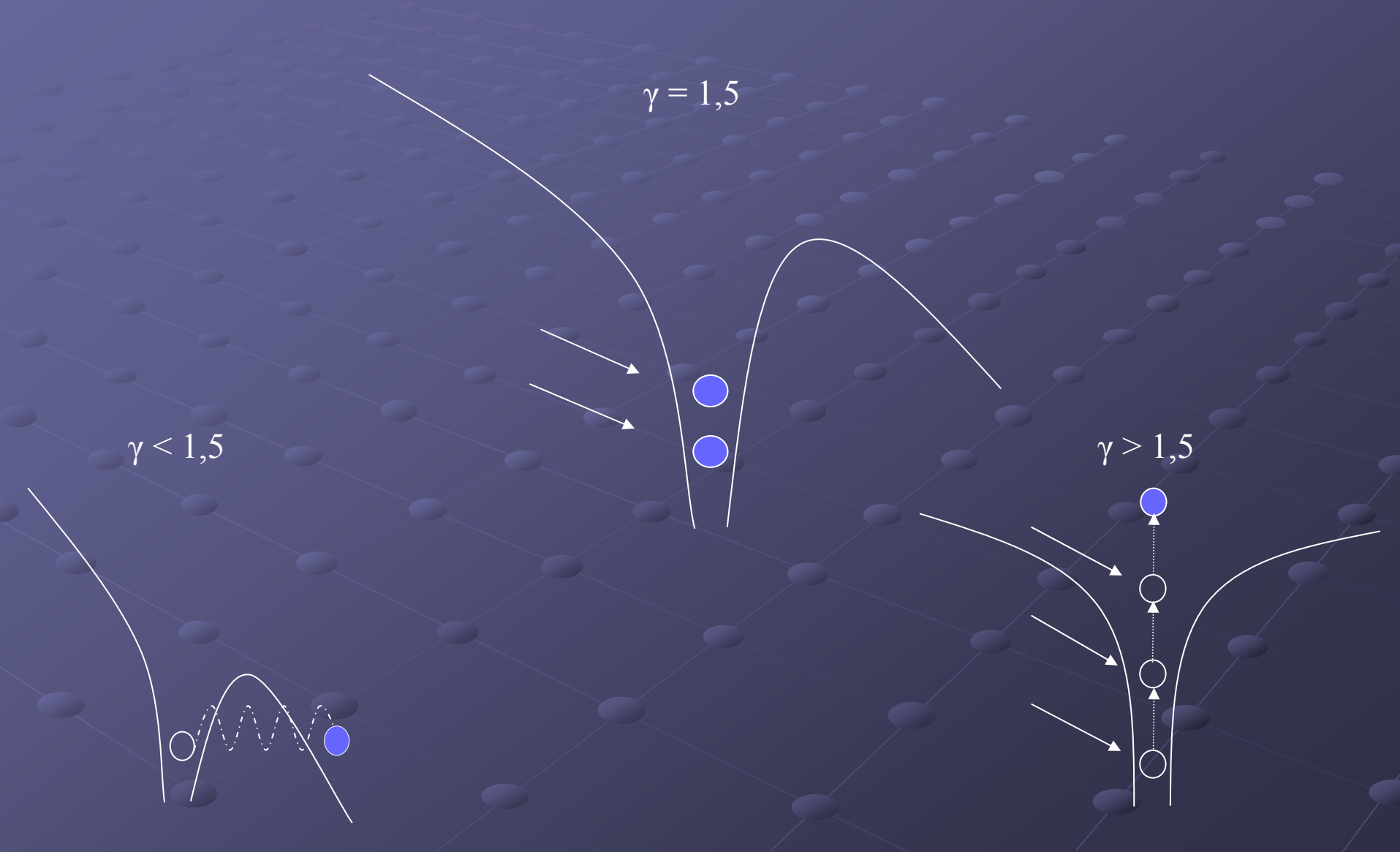
c – šviesos greitis

n – lūžio rodiklis

E_g – draustinės energijos juostos tarpas

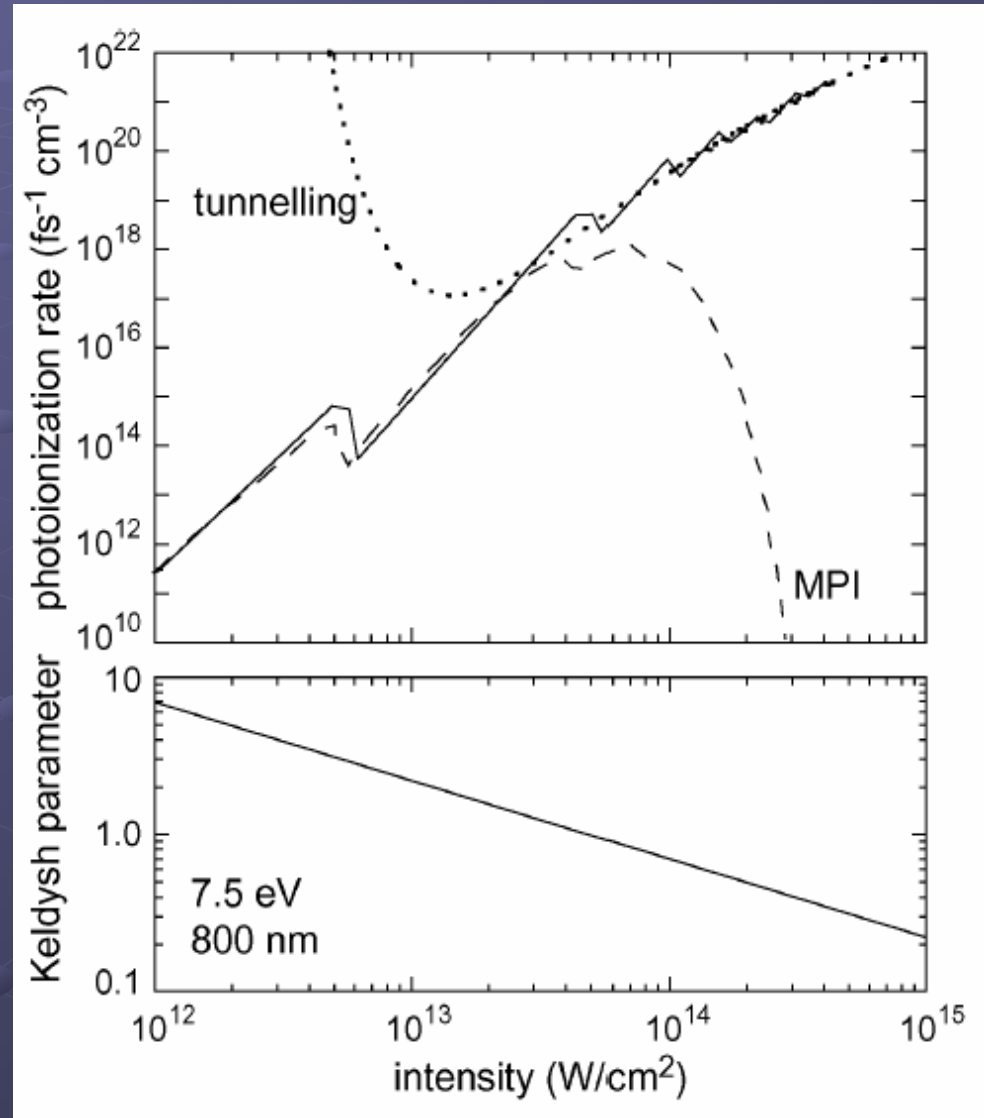

Netiesinė fotojonizacija

Netiesinė fotojonizacija

$$\gamma = \frac{\omega}{e} \left[\frac{mc n \epsilon_0 E_g}{I} \right]^{1/2}$$

Priemaišinė sugertis

- Įtempimai
- Lydimasis
- Garavimas

$T \approx 10^4 \text{ K}$

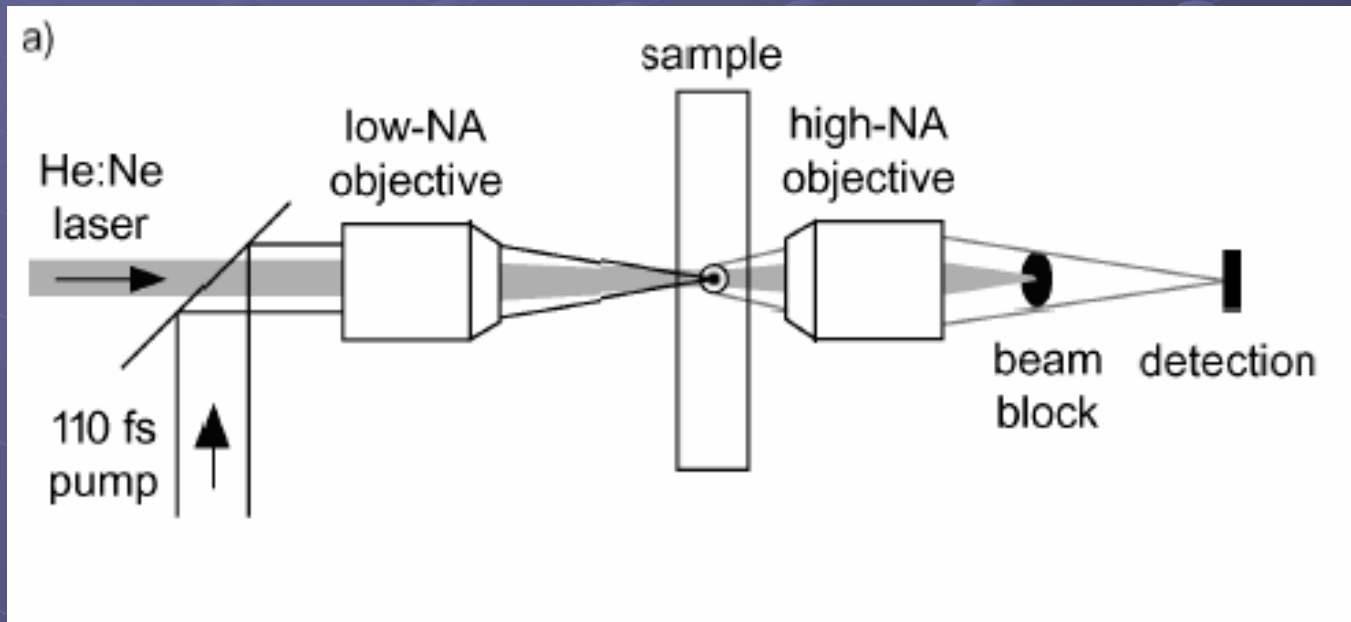

Registravimas

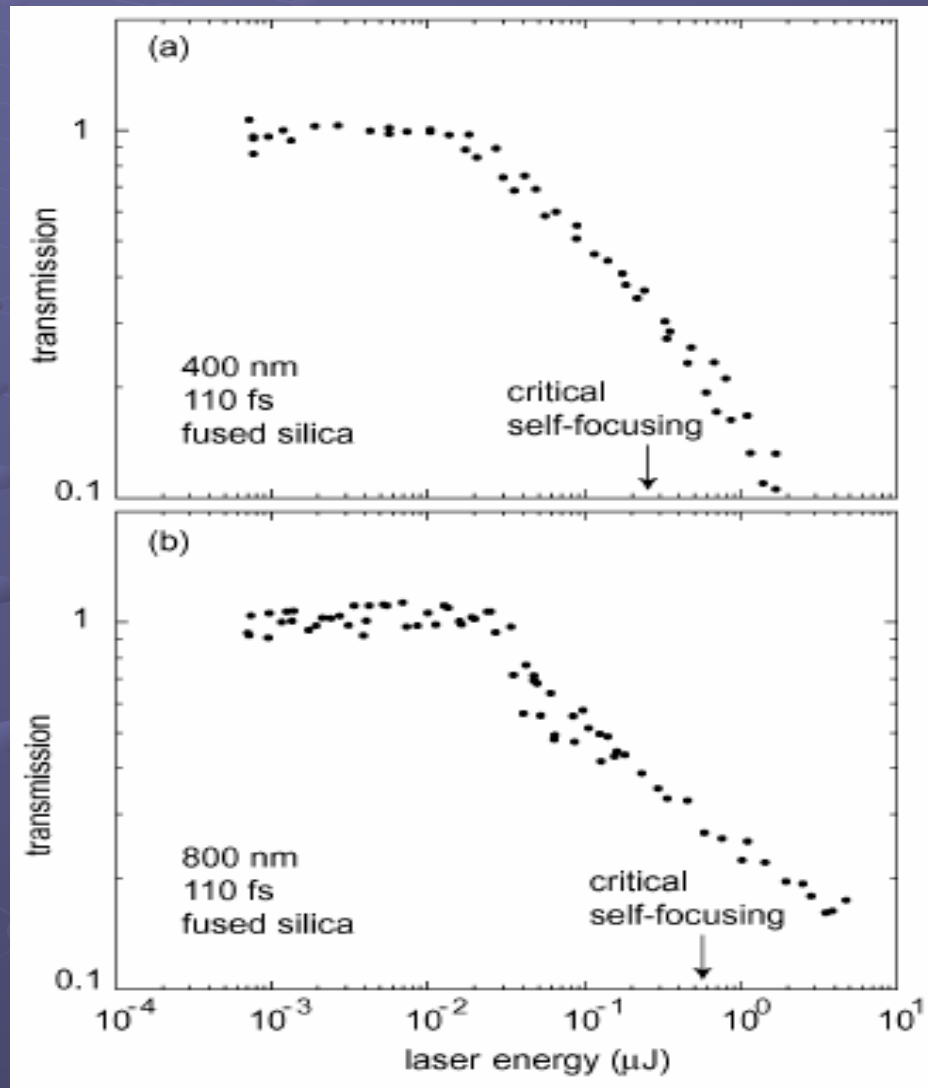
- Optinė mikroskopija
- Perėjusio pluošto energijos pakitimas
- Tiriamo taško sklaida
- Tamsaus lauko sklaida

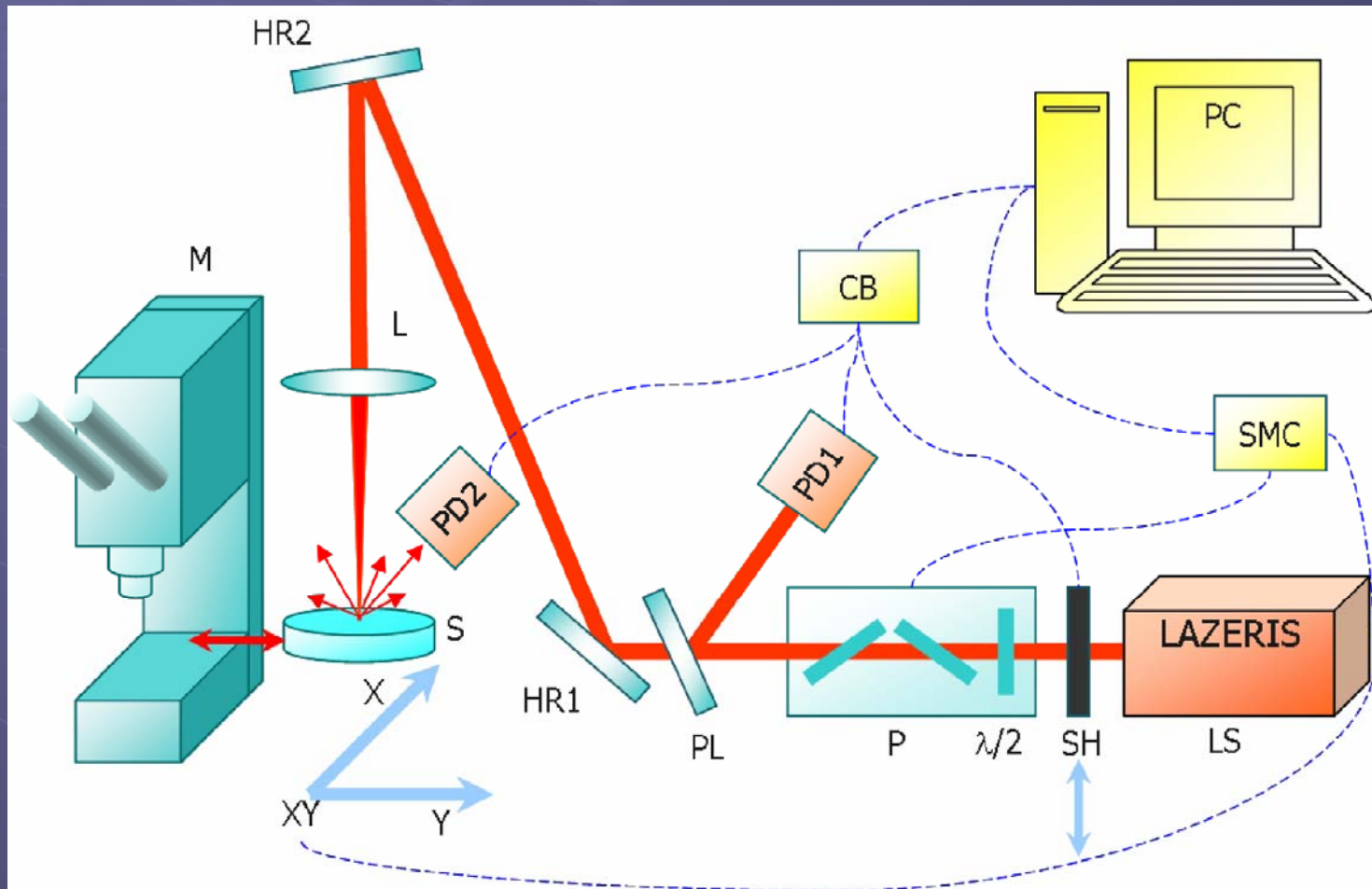
Tamsaus lauko sklaida

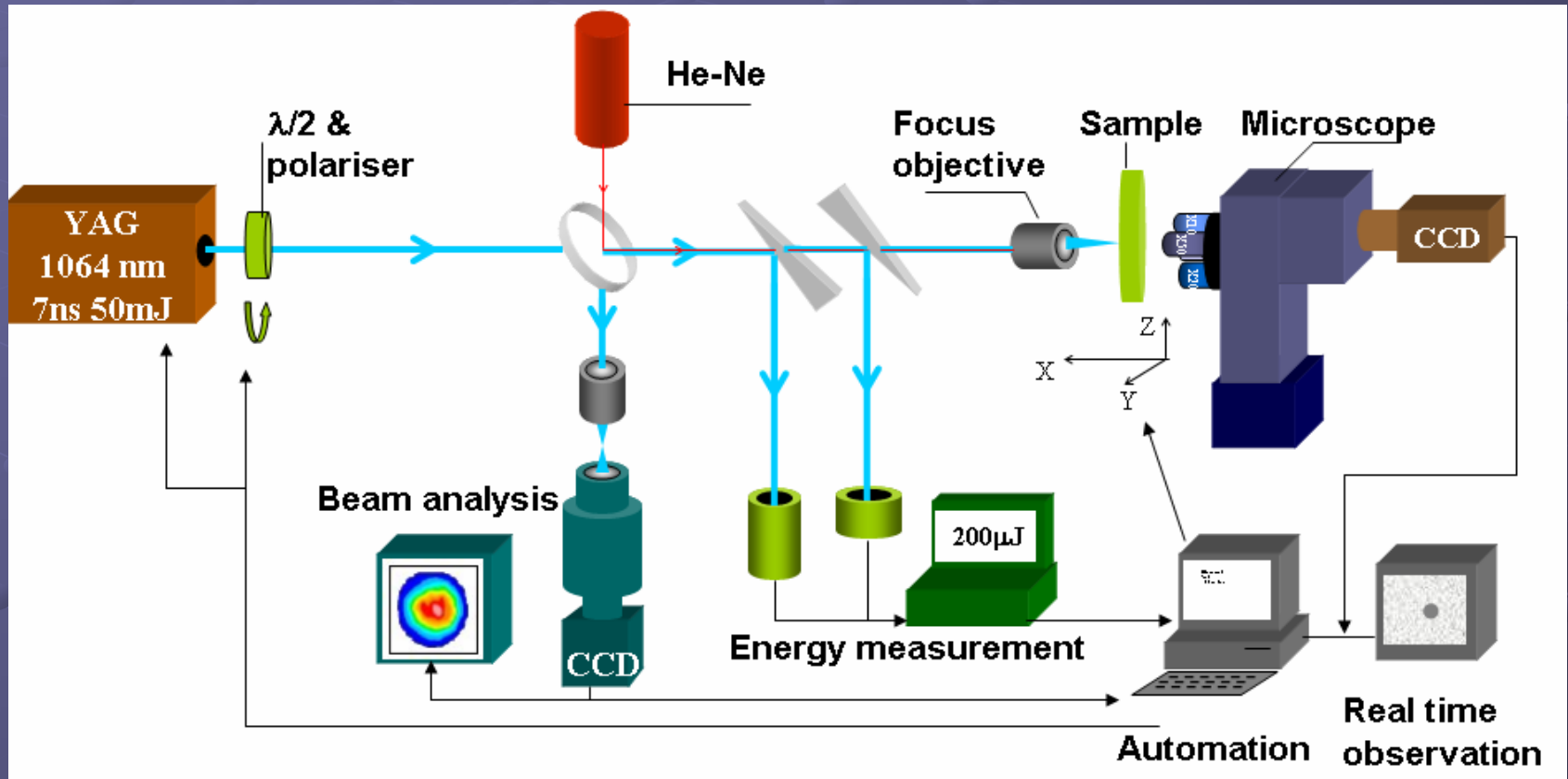
Energijos pakitimo registravimas

Tiriamo taško sklaida

“Real time” metodos

“Real time” metodes

Šūviai:

1

2

3

4

5

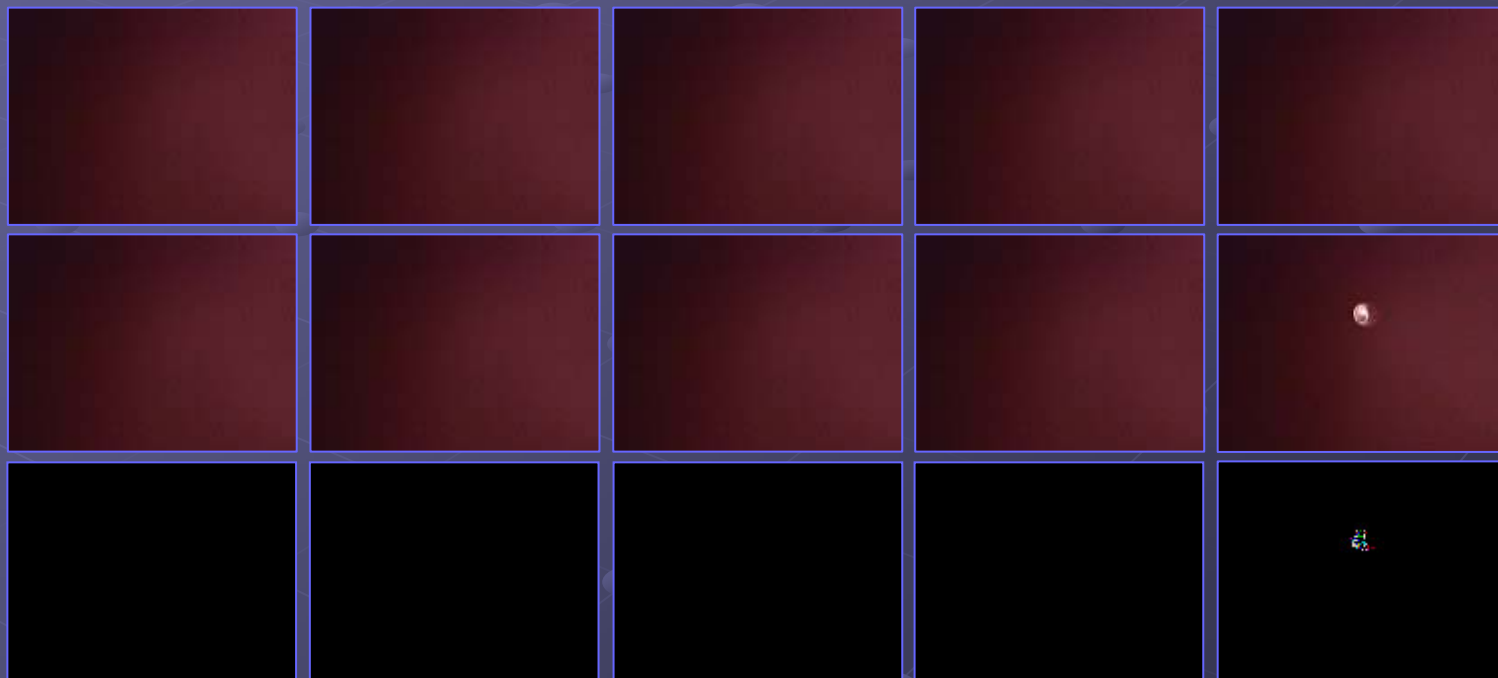
Atraminis

Išmatuotas

Skirtumas

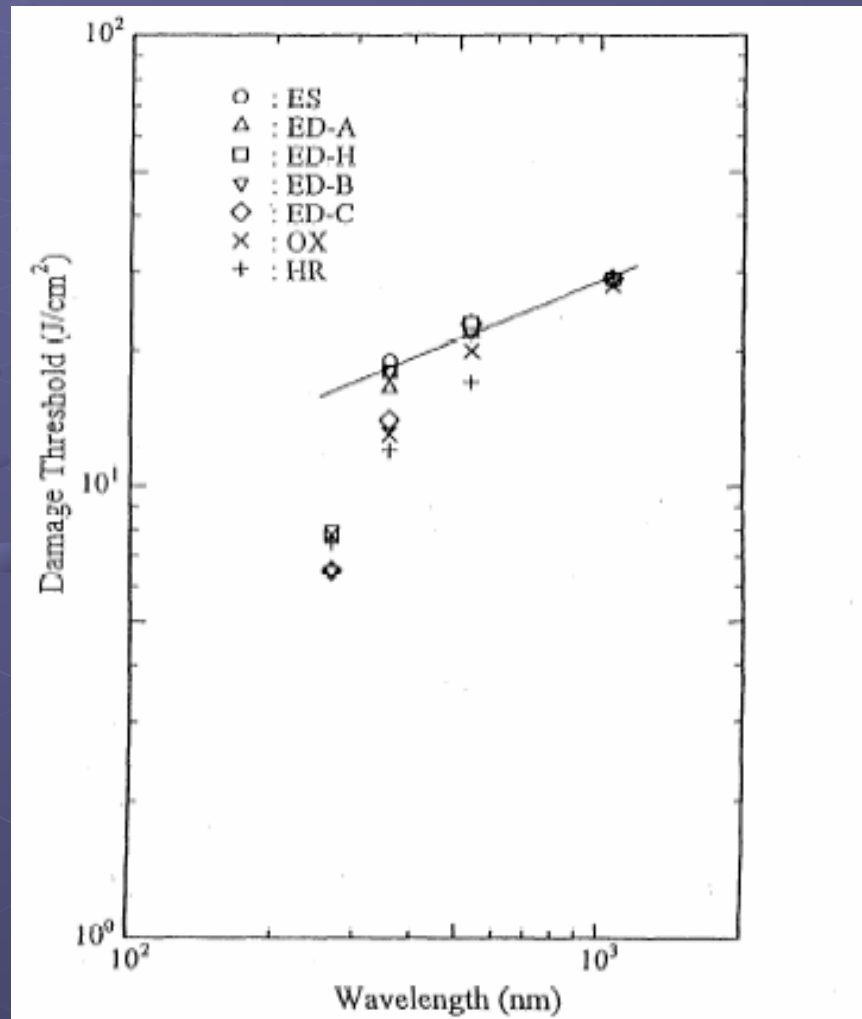

Nuo ko priklauso LIDT?

- Bangos ilgio
- Impulso trukmės
- Impulsų pasikartojimų dažnio
- Temperatūros
- Medžiagos ar dangų tipo
- Pluošto diametro
- Priemaišų (diametras, tipas)

Priklausomybė nuo bangos ilgio

Priklausomybė nuo impulso trukmės

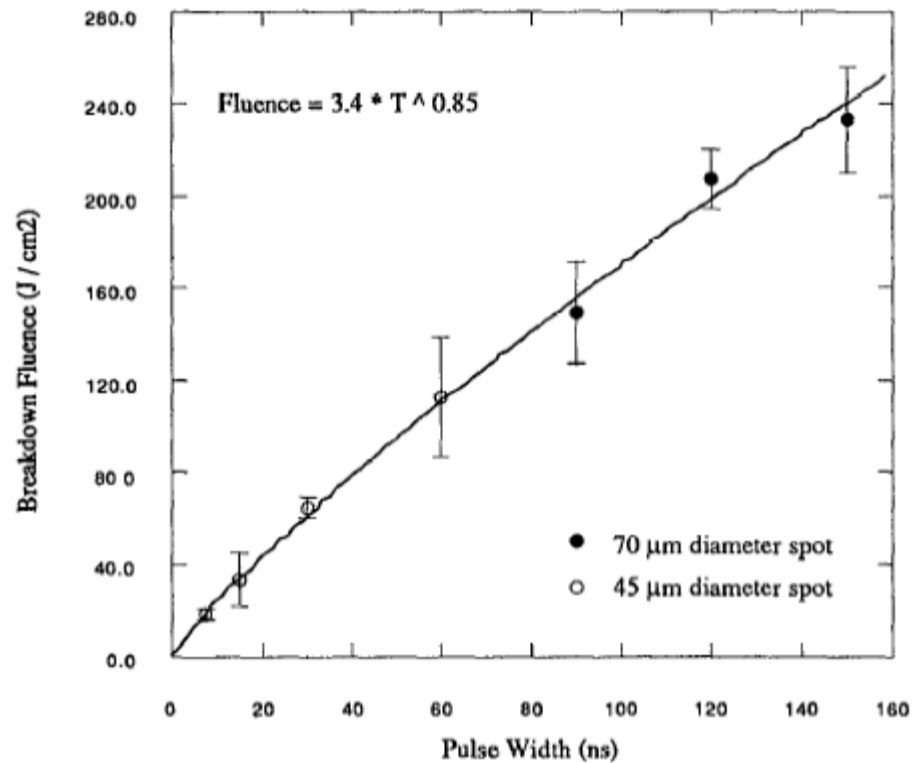

Fig. 4. Plot of breakdown fluence vs pulse width in fused silica at 355 nm.

Priklausomybė nuo impulso trukmės

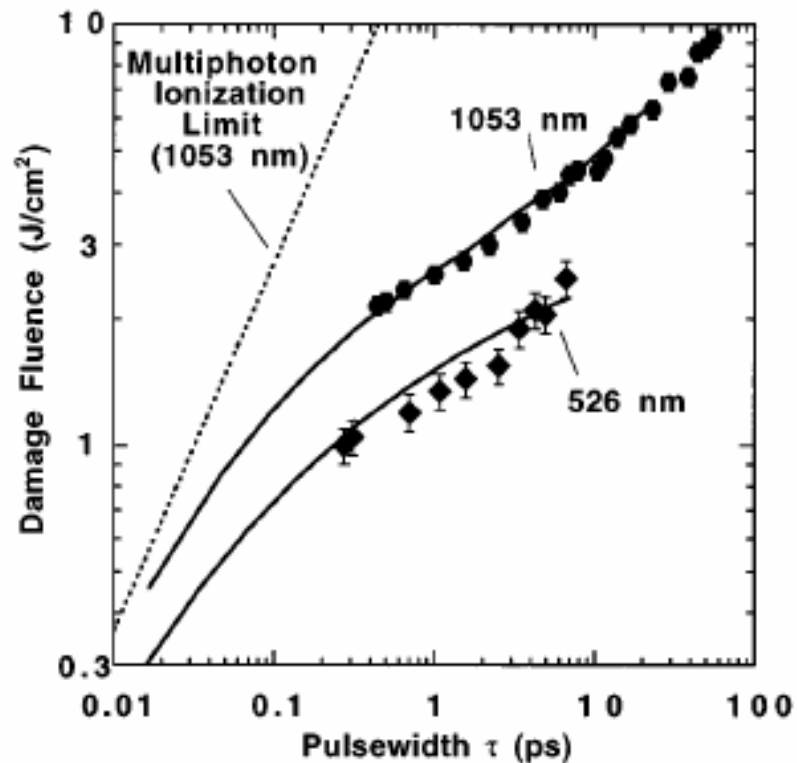

FIG. 6. Measured and calculated (solid lines) damage fluence for fused silica at 1053 and 526 nm. Dashed line indicates calculated damage limit, due to multiphoton ionization alone.

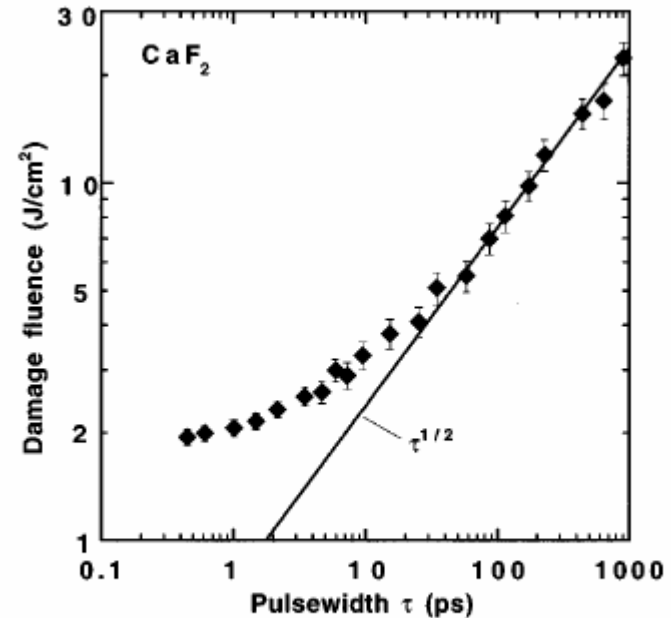
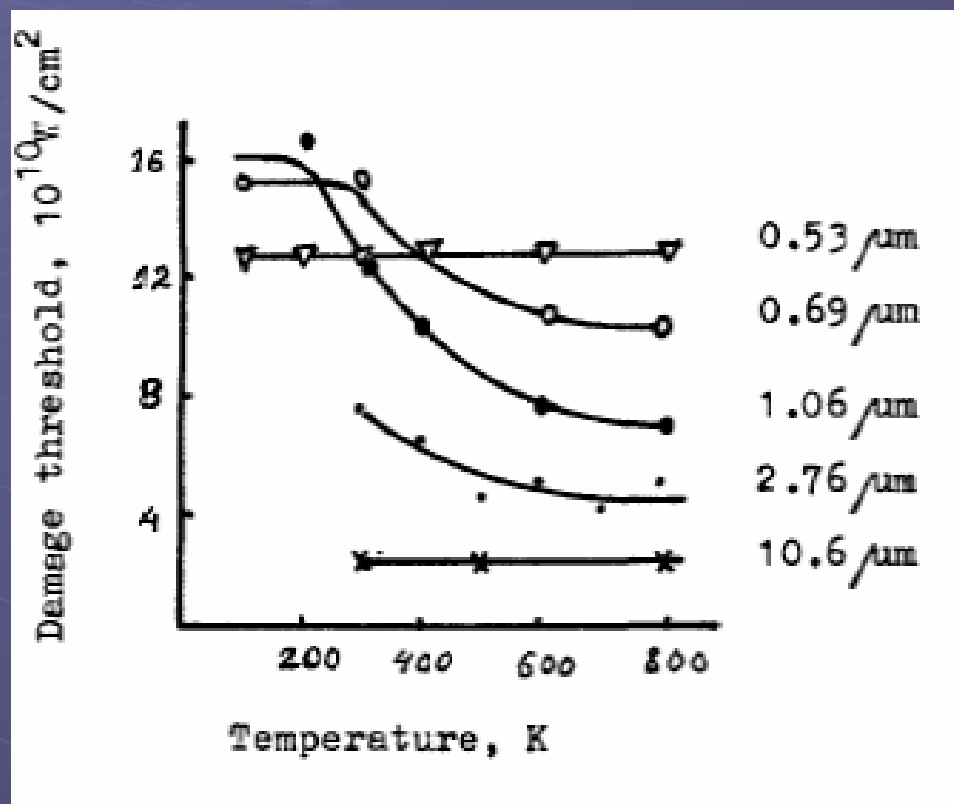

FIG. 7. Pulse width dependence of threshold damage fluence for calcium fluoride.

Priklausomybė nuo temperatūros

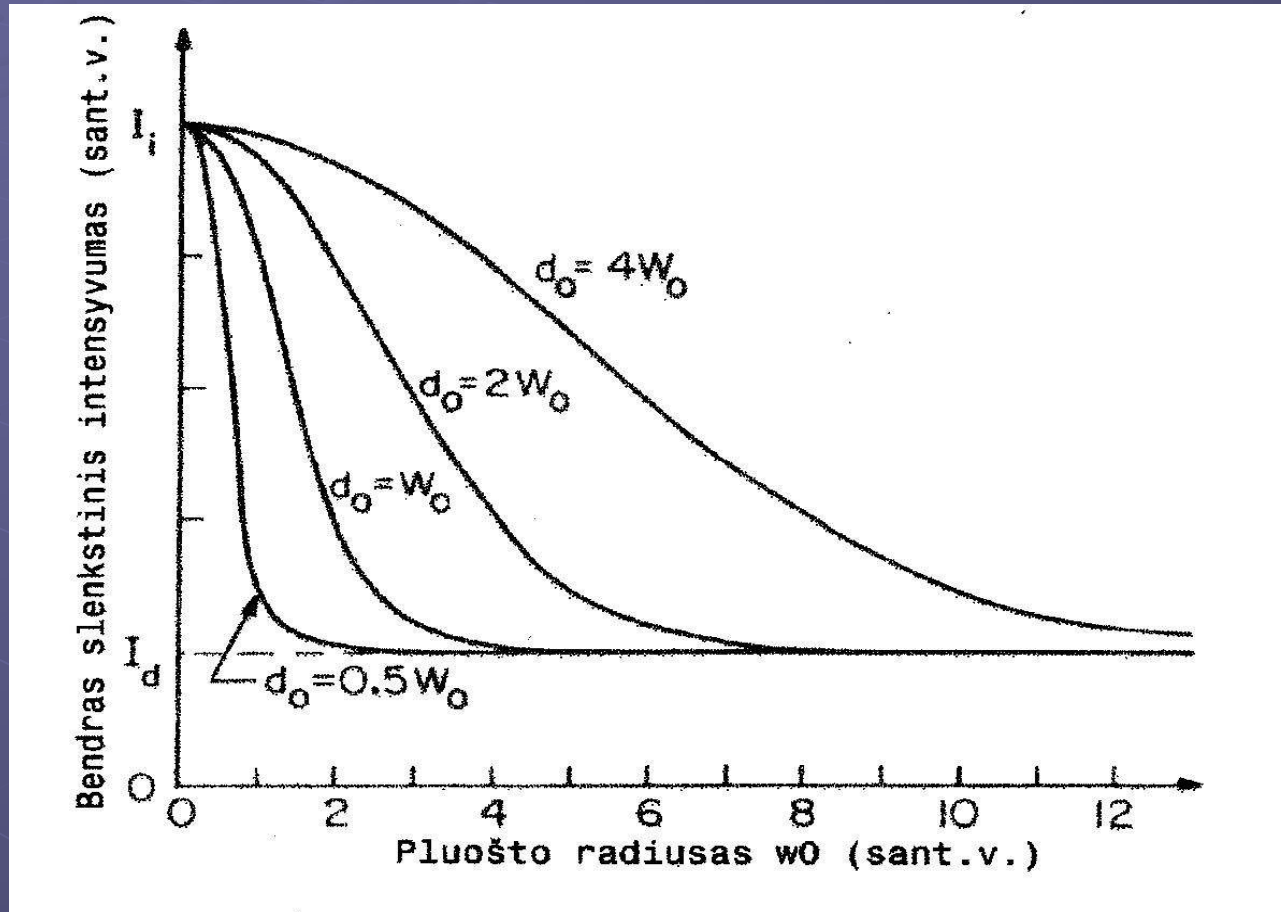

Pažeidimo slenkščio priklausomybė nuo temperatūros NaCl, esant įvairiems bangos ilgiams

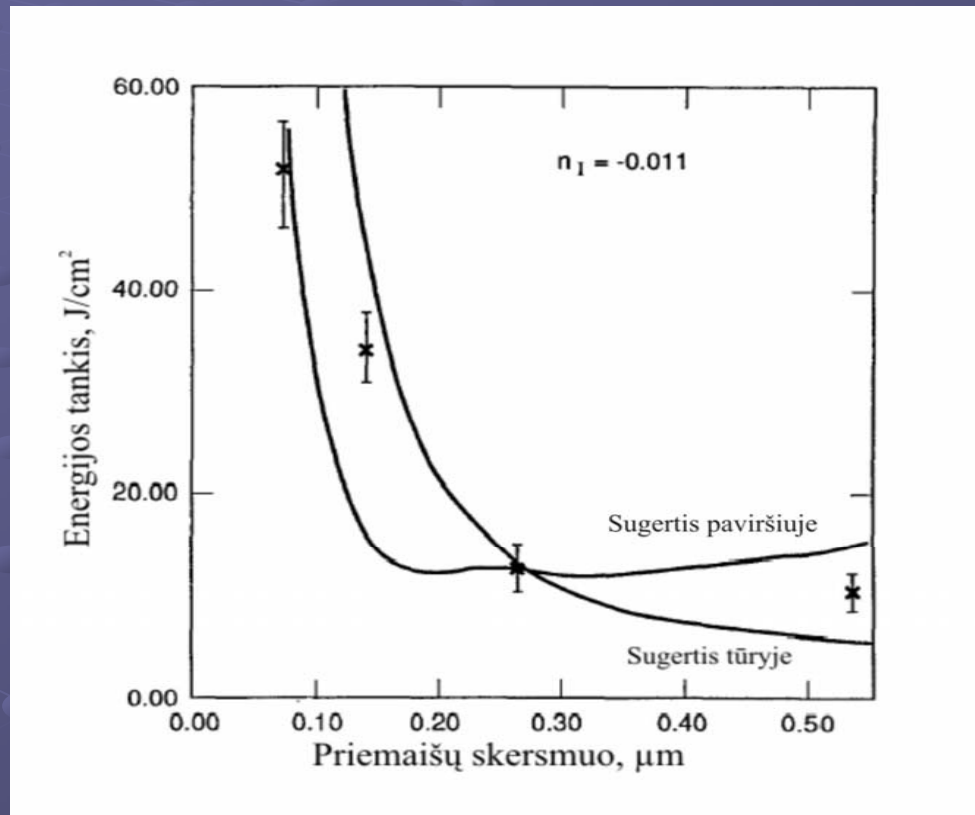
Priklausomybė nuo tiriamo bandinio tipo

- Metaliniai veidrodžiai
- Dielektriniai veidrodžiai
- Įvairūs kristalai (KDP, LBO)

Pluošto skersmens įtaka

Priemaišų skersmens įtaka

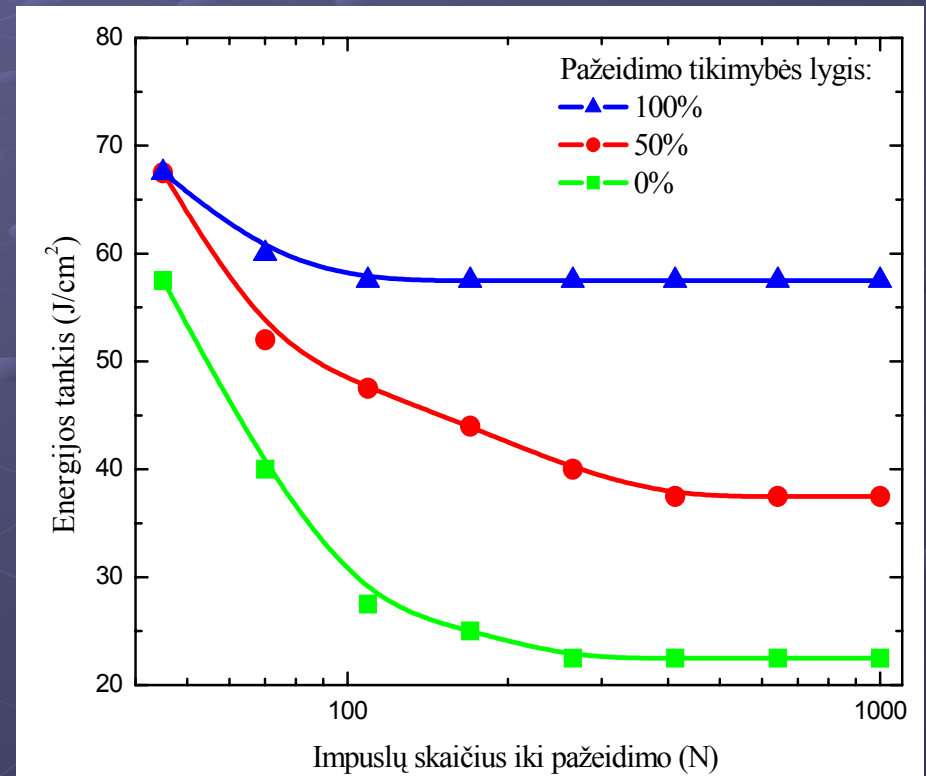

1 pav. Dielektrinių veidrodžių pažeidimo slenksčio priklausomybė nuo priemaišų skersmens, kai priemaišos sugeria spinduliuotą paviršiumi ir tūriu

Akumuliacija

- Jei ne akumuliacijos efektas, nebūtų “S on 1” pažeidimų!
- N šūvių pažeidimo slenkstis mažesnis nei vieno impulso

Atsirandantys reiškiniai

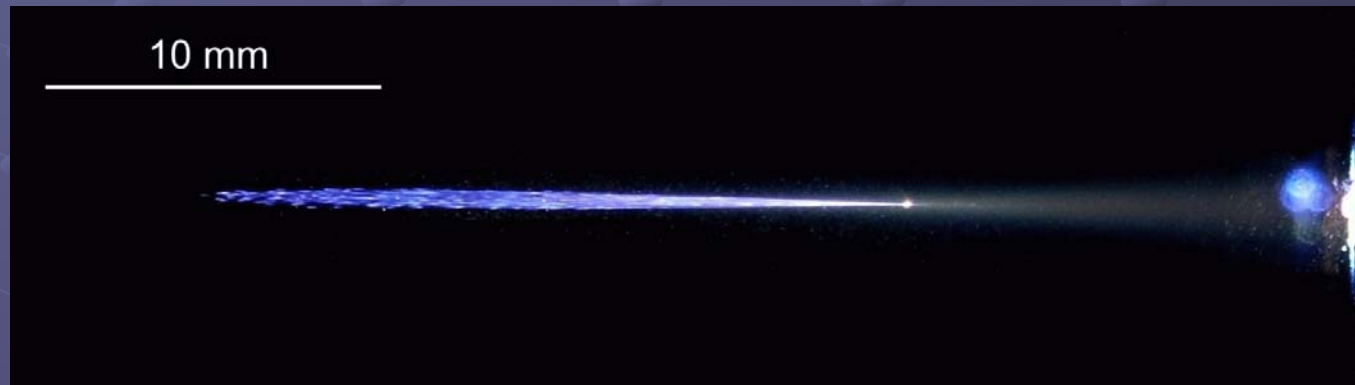
- Pluošto saviveika
- Optinis užgrūdinimas

Šviesos gijų kvarciniame stikle iliustracijos

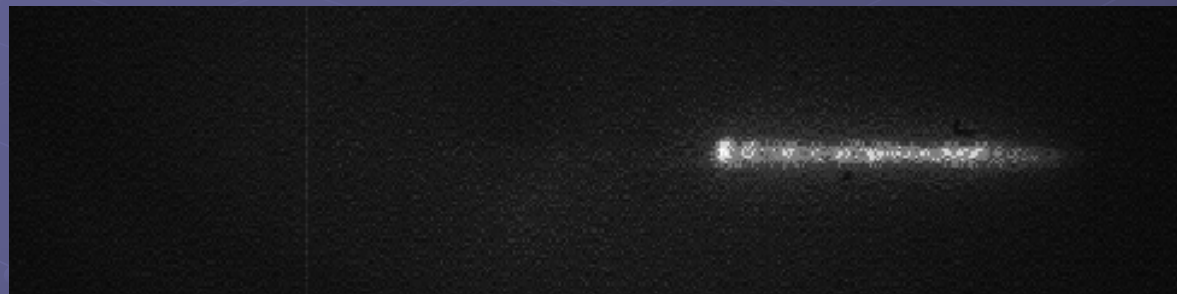
50 μJ

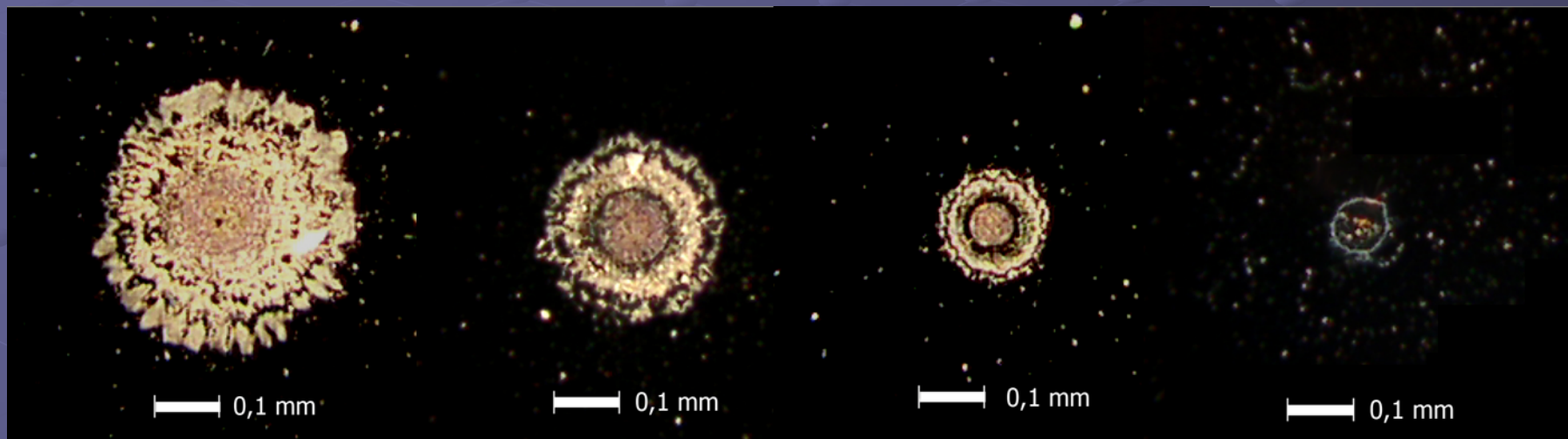
350 μJ

Tūrinių pažeidimų iliustracijos

Paviršiaus pažeidimų vaizdai

Paviršiaus pažeidimų vaizdai

